

Standardy kształcenia dla kierunku studiów:

Pielęgniarstwo

A. STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

I. WYMAGANIA OGÓLNE

1. Studia pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo trwają nie krócej niż 6 semestrów.
2. Liczba godzin zajęć i praktyk nie może być mniejsza niż 4720.
3. Liczba punktów ECTS wynosi nie mniej niż 180.
4. Studia mają profil praktyczny.
5. Kierunek studiów mieści się w obszarze kształcenia z zakresu nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej.

II. OGÓLNE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Dyplom licencjata pielęgniarstwa uzyskuje absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo, który:

1) w zakresie wiedzy posiada:

- a) szczegółową wiedzę z zakresu pielęgniarstwa,
- b) ogólną wiedzę z zakresu innych nauk medycznych,
- c) znajomość regulacji prawnych, norm etycznych i deontologii odnoszących się do wykonywania zawodu pielęgniarki;

2) w zakresie umiejętności potrafi:

- a) korzystać z aktualnej wiedzy dla zapewnienia bezpieczeństwa i wysokiego poziomu opieki,
- b) udzielać świadczeń w zakresie promowania, zachowania zdrowia i zapobiegania chorobom,
- c) sprawować całościową i zindywidualizowaną opiekę nad pacjentem niepełnosprawnym i umierającym,
- d) samodzielnie wykonywać zawód, zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego podejścia do pacjenta uwzględniającego poszanowanie i respektowanie jego praw,
- e) organizować pracę własną: nawiązywać współpracę w zespołach opieki zdrowotnej oraz inicjować i wspierać działania społeczności lokalnej na rzecz zdrowia;

3) w zakresie kompetencji społecznych:

- a) skutecznie i z empatią porozumiewa się z pacjentem,
- b) posiada świadomość czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta,
- c) posiada świadomość konieczności permanentnego, ustawicznego kształcenia się,

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

III. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

A. NAUKI PODSTAWOWE (anatomia, fizjologia, patologia, genetyka, biochemia i biofizyka, mikrobiologia i parazytologia, farmakologia, radiologia).

W zakresie wiedzy absolwent:

A.W1.posługuje się mianownictwem anatomicznym;

A.W2.omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno – stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna);

A.W3.rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych oraz procesów elektrofizjologicznych;

A.W4.charakteryzuje specyfikę i znaczenie gospodarki wodno – elektrolitowej i kwasowo – zasadowej w utrzymaniu homeostazy ustroju;

A.W5.określa podstawowe reakcje związków nieorganicznych i organicznych w roztworach wodnych oraz prawa fizyczne wpływające na przepływ cieczy, a także czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi;

A.W6.wyjaśnia podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);

A.W7.określa fizyczne podstawy nieinwazyjnych i inwazyjnych metod obrazowania;

A.W8.posiada wiedzę z zakresu diagnostyki radiologicznej;

A.W9.różnicuje budowę aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych, różnicuje witaminy;

A.W10.omawia funkcje genomu, transkryptomu i proteomu człowieka oraz podstawowe koncepcje regulacji ekspresji genów, w tym regulacji epigenetycznej;

A.W11.opisuje budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenyzy: zna profile metaboliczne podstawowych narządów;

A.W12.wymienia zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;

A.W13.wylicz enzymy biorące udział w trawieniu, objaśnia podstawowe defekty enzymów trawiennych oraz określa skutki tych zaburzeń;

A.W14.definiuje podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii;

- A.W15.różnicuje epidemiologię zakażeń wirusami, bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;
- A.W16.charakteryzuje poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy działania, przemiany w ustroju i działania uboczne;
- A.W17.omawia podstawowe zasady farmakoterapii;
- A.W18.charakteryzuje poszczególne grupy leków i ich zastosowanie lecznicze oraz zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;
- A.W19.definiuje podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej, w tym zaburzeń w krążeniu, zmian wstecznych, zmian postępowych, zapaleń i nowotworów;
- A.W20.omawia wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, trawiennego, moczowo – płciowego i nerwowego;
- A.W21.wymienia czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne.

W zakresie umiejętności absolwent:

- A.U1.posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;
- A.U2.wykazuje różnice w budowie i charakteryzuje funkcje życiowe człowieka dorosłego i dziecka;
- A.U3.prognozuje kierunek procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych;
- A.U4.konstruuje wzór wykorzystania podstaw wiedzy anatomicznej w badaniu przedmiotowym;
- A.U5.rozpoznaje najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy i cykli życiowych oraz objawów chorobowych;
- A.U6.szacuje ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;
- A.U7.wykorzystuje znajomość praw fizyki do opisu zagadnień z zakresu biologii komórek, tkanek oraz procesów fizjologicznych w szczególności do wyjaśnienia wpływu na organizm ludzki czynników zewnętrznych takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;
- A.U8.ocenia wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzące w poszczególnych narządach;
- A.U9.różnicuje poszczególne grupy leków i ich zastosowanie lecznicze;
- A.U10.zna problematykę leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;
- A.U11.opisuje zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy;

A.U12.powiązuje obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;

A.U13.wykorzystuje wiedzę na temat chorób uwarunkowanych genetycznie w profilaktyce nowotworów oraz diagnostyce prenatalnej;

A.U14.klasyfikuje drobnoustroje z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych we florze fizjologicznej;

A.U15.wykorzystuje wiedzę na temat funkcjonowaniu układu pasożyt – żywiciel dla prawidłowej terapii chorób wywołanych przez pasożyty;

A.U16.szacuje niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;

A.U17.ocenia szkodliwość dawki promieniowania jonizującego i stosuje się do zasad ochrony radiologicznej.

B. NAUKI SPOŁECZNE (psychologia, socjologia, pedagogika, prawo, zdrowie publiczne, filozofia i etyka zawodu pielęgniarki)

W zakresie wiedzy absolwent:

B.W1.zna podstawy psychologii w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania;

B.W2.zna problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne;

B.W3.omawia mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;

B.W4.wymienia etapy i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka;

B.W5.różnicuje pojęcie emocji i motywacji oraz zna pojęcie osobowości i jej zaburzeń;

B.W6.charakteryzuje istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji;

B.W7.definiuje modele i style komunikacji interpersonalnej;

B.W8.zna techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania, działania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;

B.W9.omawia mające zastosowanie w pielęgniarstwie wybrane teorie i metody modelowania rzeczywistości z perspektywy socjologii;

B.W10.omawia wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;

B.W11.charakteryzuje zakres interakcji społecznej i procesu socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;

B.W12.definiuje pojęcia grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu oraz zna zasady ich funkcjonowania;

- B.W13.**różnicuje pojęcia dewiacji i zaburzenia ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;
- B.W14.**rozumie procesy poznawcze i różnicuje zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;
- B.W15.**definiuje i interpretuje zjawisko nierówności klasowej, etnicznej i płci oraz dyskryminacji;
- B.W16.**objaśnia podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania);
- B.W17.**wykazuje znajomość procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej;
- B.W18.**zna problematykę metodyki edukacji zdrowotnej w odniesieniu do dzieci, młodzieży i dorosłych;
- B.W19.**zna podstawowe pojęcia z zakresu prawa i jego miejsce w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;
- B.W20.**zna na poziomie podstawowym problematykę ubezpieczeń zdrowotnych i ich systemu w Polsce i w Unii Europejskiej, charakteryzuje ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne oraz wybrane kierunki polityki ochrony zdrowia w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- B.W21.**zna podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych: prawa i obowiązki pielęgniarki, strukturę organizacyjną i zasady funkcjonowania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, zadania samorządu w zakresie przyznawania prawa wykonywania zawodu i wydawania pozwolenia na wykonywanie indywidualnej lub grupowej praktyki pielęgniarskiej;
- B.W22.**różnicuje odpowiedzialność karną, cywilną i pracowniczą związaną z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;
- B.W23.**zna Kartę Praw Pacjenta, Kartę Praw Człowieka i Kartę Praw Dziecka;
- B.W24.**przedstawia genezę, założenia i zadania zdrowia publicznego w ramach systemowej koncepcji ochrony zdrowia;
- B.W25.**wskazuje kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
- B.W26.**zna podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
- B.W27.**klasyfikuje czynniki warunkujące zdrowie w ujęciu jednostkowym i globalnym;
- B.W28.**omawia zasady racjonalnego żywienia w świetle najnowszych badań naukowych;
- B.W29.**charakteryzuje istotę profilaktyki i prewencji chorób;
- B.W30.**omawia podstawy organizacji Narodowego Systemu Zdrowia w Polsce;

- B.W31.**wyjaśnia założenia modeli edukacji zdrowotnej, w tym model medycyny rodzinnej, rolę i zadania pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej;
- B.W32.**wymienia zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce oraz w wybranych krajach Unii Europejskiej;
- B.W33.**określa swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
- B.W34.**omawia strukturę i funkcję jednostek opieki zdrowotnej;
- B.W35.**omawia pojęcia: stanowisko pracy, odpowiedzialność, obowiązki i uprawnienia, czas pracy, praca zmianowa, rozkład czasu pracy, standard opieki, procedura, algorytm;
- B.W36.**charakteryzuje podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i rodzaje dokumentacji obowiązującej na pielęgniarskich stanowiskach pracy;
- B.W37.**definiuje pojęcia: obciążenia pracą, choroba zawodowa i wypadek przy pracy;
- B.W38.**wskazuje typowe etapy procesu poszukiwania pracy;
- B.W39.**opisuje etapy planowania pracy własnej i ich znaczenie w rozwoju zawodowym;
- B.W40.**definiuje pojęcie jakości w opiece zdrowotnej i pielęgnowaniu, różnicuje kryteria opieki zdrowotnej oraz pielęgniarskiej;
- B.W41.**różnicuje przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;
- B.W42.**posiada wiedzę z zakresu koncepcji filozoficzno – etycznych przydatnych w pielęgniarstwie (psychologiczno – personalistyczne, egzystencjalistyczna, personalistyczna, kosmiczno – ewolucyjna, etyka niezależna Tadeusza Kotarbińskiego);
- B.W43.**charakteryzuje istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;
- B.W44.**zna problematykę etyki normatywnej w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;
- B.W45.**rozumie treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki;
- B.W46.**zna język angielski na poziomie biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

W zakresie umiejętności absolwent:

- B.U1.**opracowuje zestawienia podstawowych determinantów zdrowia;
- B.U2.**ocenia wpływ choroby, hospitalizacji i innych sytuacji trudnych na stan fizyczny, psychiczny i funkcjonowanie społeczne człowieka;

- B.U3.**projektuje i realizuje w warunkach symulowanych elementarne formy pomocy psychologicznej;
- B.U4.**prognozuje wpływ choroby i hospitalizacji na stan psychiczny człowieka oraz zależności somatopsychiczne;
- B.U5.**analizuje postawy ludzkie, proces ich kształtowania i zmiany;
- B.U6.**ocenia funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja);
- B.U7.**zna psychologiczne aspekty funkcjonowania człowieka w różnych okresach rozwojowych;
- B.U8.**zna psychospołeczne aspekty wychowania seksualnego i prorodzinnego;
- B.U9.**kontroluje błędy i bariery w procesie komunikowania się;
- B.U10.**wykazuje umiejętność aktywnego słuchania;
- B.U11.**wykorzystuje techniki komunikacji werbalnej, niewerbalnej i para werbalnej w opiece zdrowotnej;
- B.U12.**tworzy warunki do prawidłowej komunikacji pielęgniarka – pacjent oraz pielęgniarka – personel medyczny;
- B.U13.**dokonuje wyboru właściwych technik redukowania lęku i metod relaksacyjnych;
- B.U14.**stosuje techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
- B.U15.**analizuje i krytycznie ocenia zjawisko dyskryminacji i rasizmu;
- B.U16.**kontroluje i koordynuje działania zapobiegające dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;
- B.U17.**zna przepisy prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarki i udzielania świadczeń zdrowotnych;
- B.U18.**zna możliwości stosowania odpowiedzialności zawodowej, karnej i cywilnej w zakresie funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i udzielania świadczeń zdrowotnej;
- B.U19.**opracowuje projekty pielęgniarskich działań prozdrowotnych w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
- B.U20.**ocenia globalne trendy dotyczące ochrony zdrowia aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
- B.U21.**interpretuje działania w zakresie polityki zdrowotnej i społecznej prowadzonej przez państwo na rzecz zdrowia publicznego;
- B.U22.**dokonuje analizy i oceny funkcjonowania różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikowania źródeł ich finansowania;

- B.U23.**projektuje metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtowania prawidłowych zachowań zdrowotnych wobec różnych grup społecznych;
- B.U24.**kontroluje czynniki obciążające w pracy pielęgniarki oraz sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy;
- B.U25.**rozwija umiejętności aktywnego poszukiwania pracy (metody poszukiwania, curriculum vitae, list motywacyjny, rozmowa kwalifikacyjna, autoprezentacja);
- B.U26.**przeprowadza ocenę jakości opieki pielęgniarskiej dla potrzeb doskonalenia pielęgnowania;
- B.U27.**różnicuje zakres uprawnień, obowiązków zawodowych i powinności moralnych w zindywidualizowanej sytuacji podmiotu opieki;
- B.U28.**szanuje godność osoby ludzkiej w relacji z podopiecznym i jego rodziną;
- B.U29.**wie, jak rozwiązywać dylematy moralne w praktyce zawodowej;
- B.U30.**dba o rozwój moralny i kształtowanie sumienia;
- B.U31.**analizuje piśmiennictwo w języku angielskim;
- B.U32.**porozumiewa się w języku angielskim w sposób odpowiadającym poziomowi biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ(podstawy pielęgniarstwa, promocja zdrowia, podstawowa opieka, dietetyka, badania fizykalne, badania naukowe w pielęgniarstwie, zajęcia fakultatywne do wyboru: zakażenia szpitalne, język migowy, promocja zdrowia psychicznego).

W zakresie wiedzy absolwent:

- C.W1.**wskazuje uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa z perspektywy czasu (przeszłość, teraźniejszość, przyszłość) na tle transformacji opieki;
- C.W2.**omawia istotę współczesnego pielęgniarstwa w wymiarze teoretycznym i praktycznym oraz proces jego profesjonalizacji;
- C.W3.**definiuje pielęgnowanie oraz określa w nim miejsce wspierania, pomagania i towarzyszenia;
- C.W4.**charakteryzuje rolę i funkcje zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki zdrowotnej;
- C.W5.**opisuje proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady stosowania) i *primarynursing* (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej;
- C.W6.**zna i stosuje klasyfikację diagnoz pielęgniarskich;

- C.W7.**określa istotę opieki pielęgniarskiej opartej o założenia teoretyczne F.Nightingale, . V.Henderson, D. Orem, C.Roy, B. Neuman, oraz innych teorii klasycznych pielęgniarstwa;
- C.W8.**różnicuje udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
- C.W9.**wyjaśnia zakres działań pielęgniarki w zależności od stanu pacjenta w tym: długotrwale unieruchomionego, z bólem, gorączką, zaburzeniami snu;
- C.W10.**różnicuje zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;
- C.W11.**charakteryzuje warunki pracy i zakres zadań zawodowych pielęgniarki;
- C.W12.**opisuje istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i strukturę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwa;
- C.W13.**definiuje zdrowie, promocję zdrowia, profilaktykę, zachowania zdrowotne, styl życia oraz wskazuje ich podstawy teoretyczne;
- C.W14.**wyjaśnia paradygmaty zdrowia i ich wpływ na promocje zdrowia i profilaktykę zdrowotną;
- C.W15.**określa zakres i charakter zadań pielęgniarki w promocji zdrowia, zna zasady konstruowania programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
- C.W16.**zna strategię promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, narodowym i ponadnarodowym;
- C.W17.**charakteryzuje podstawową opiekę zdrowotną w Polsce i na świecie z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników ochrony zdrowia;
- C.W18.**zna system zarządzania informacją w podstawowej opiece zdrowotnej;
- C.W19.**wskazuje determinanty i mierniki jakości podstawowej opieki zdrowotnej;
- C.W20.**omawia modele opieki środowiskowo-rodzinnej i formy świadczenia opieki pielęgniarstwa w ramach podstawowej opieki zdrowotnej;
- C.W21.**formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania, ze względu na środowisko zamieszkania, nauki i pracy;
- C.W22.**formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania ze względu na odbiorcę indywidualnego i jego stan, charakterystykę rodziny i społeczności lokalnej;
- C.W23.**realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, w tym świadczenia gwarantowane i zapewnianie opieki nad pacjentem chorym;
- C.W24.**ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;

- C.W25.**przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania pacjenta;
- C.W26.**stosuje standardy i procedury pielęgniarskie w podstawowej opiece zdrowotnej;
- C.W27.**definiuje zapotrzebowanie (ilościowe i jakościowe) organizmu na składniki pokarmowe niezbędne do utrzymania życia w warunkach zdrowia i choroby;
- C.W28.**wymienia zasady żywienia osób zdrowych w różnym wieku i charakteryzuje istotę żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
- C.W29.**zna zasady profilaktyki i leczenia dietetycznego oraz powikłania dietoterapii;
- C.W30.**omawia badanie podmiotowe ogólne i szczegółowe, zasady jego prowadzenia i dokumentowania;
- C.W31.**charakteryzuje techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;
- C.W32.**określa znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;
- C.W33.**definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmaty pielęgniarstwa;
- C.W34.**charakteryzuje etapy postępowania badawczego;
- C.W35.**opisuje metody i techniki badań;
- C.W36.**określa zasady interpretowania danych empirycznych i wnioskowania;
- C.W37.**zna podstawowe przepisy z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej;
- C.W38.**określa znaczenie etyki w badaniach naukowych;
- C.W39.**definiuje zakażenia szpitalne, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku szpitalnym, dróg szerzenia, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;
- C.W40.**wyjaśnia sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych, w tym mikroflory środowiska szpitalnego;
- C.W41.**wyjaśnia mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym, zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu grzybiczym;
- C.W42.**analizuje zagrożenia epidemiologiczne w skupiskach ludzi takich jak szkoły, przedszkola, uczelnie, szpitale, koncerty, koszary wojskowe;
- C.W43.**wyjaśnia przyczyny zaburzeń słuchu i mowy w kontekście porozumiewania się i rozumie znaczenie wczesnego ich wykrywania;
- C.W44.**rozdziela sposoby i środki komunikowania się osób z uszkodzeniem słuchu;

- C.W45.**rozpoznaje znaki daktylograficzne: statyczne, dynamiczne, liczbowe i idiograficzne w zakresie gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;
- C.W46.**zna zasady komunikacji z pacjentem niesłyszącym;
- C.W47.**charakteryzuje teorie rozwojowe zdrowia psychicznego i definiuje zdrowie psychiczne;
- C.W48.**rozpoznaje zagrożenia i pozytywne czynniki w kształtowaniu zdrowia psychicznego;
- C.W49.**omawia stres jako determinant równowagi biopsychospołecznej organizmu w aspekcie zdrowia psychicznego;
- C.W50.**wskazuje rolę pielęgniarki w profilaktyce wypalenia zawodowego, agresji, przemocy i lobbingu w różnych okresach życia człowieka.

W zakresie umiejętności absolwent:

- C.U1.**proponuje model pielęgnowania i stosuje w praktyce wybrane teorie pielęgniarstwa;
- C.U2.**gromadzi informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów bezpośrednich i pośrednich (skale), analizy dokumentacji (w tym analizy badań diagnostycznych), badania fizykalnego w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej;
- C.U3.**wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe;
- C.U4.**oznacza glikemię za pomocą glukometru;
- C.U5.**ustala cele i plan opieki nad człowiekiem chorym i niepełnosprawnym;
- C.U6.**planuje i realizuje opiekę pielęgniarską wspólnie z chorym lub niepełnosprawnym i jego rodziną;
- C.U7.**monitoruje stan zdrowia pacjenta na wszystkich etapach jego pobytu w szpitalu lub innych placówkach opieki zdrowotnej, między innymi przez ocenę podstawowych parametrów życiowych: temperatury, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu i świadomości, masy ciała i wzrostu;
- C.U8.**dokonuje bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i skuteczności działań pielęgniarskich;
- C.U9.**przechowuje leki zgodnie z obowiązującymi standardami;
- C.U10.**podaje choremu leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza oraz oblicza dawki leków;
- C.U11.**pomaga choremu w jedzeniu, wydalaniu, poruszaniu się i dbaniu o higienę osobistą;

- C.U12.**pielęgnuje skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosuje kąpiele lecznicze;
- C.U13.**dobiera technikę i sposoby zakładania opatrunków na rany, w tym wykorzystuje bandażowanie;
- C.U14.**wykorzystuje różne techniki karmienia pacjenta;
- C.U15.**wykonuje zabiegi doodbytnicze- lewatywę, wlewkę, kroplówkę, suchą rurkę do odbytu;
- C.U16.**zakłada cewnik do pęcherza moczowego, monitoruje diurezę, usuwa cewnik, wykonuje płukanie pęcherza moczowego;
- C.U17.**układa chorego w łóżku w pozycjach terapeutycznych i zmienia te pozycje;
- C.U18.**wykonuje gimnastykę oddechową i drenaż złożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;
- C.U19.**wykonuje nacieranie, oklepywanie i inne techniki masażu klasycznego, ćwiczenia czynne i bierne;
- C.U20.**zapewnia choremu bezpieczne otoczenie;
- C.U21.**stwarza choremu warunki do snu i wypoczynku;
- C.U22.**wykonuje płukanie oka i ucha;
- C.U23.**podłącza i obsługuje zestawy do kroplowych wlewów dożylnych;
- C.U24.**zakłada zgłębnik do żołądka i obarcza treści;
- C.U25.**stosuje zabiegi przeciwzapalne i bańki lekarskie;
- C.U26.**zakłada i usuwa cewnik z żył obwodowych;
- C.U27.**monitoruje, ocenia i pielęgnuje miejsce wkłucia centralnego, obwodowego i portu naczyniowego;
- C.U28.**wykonuje pulsoksymetrię i kapnometrię;
- C.U29.**asystuje lekarzowi przy badaniach diagnostycznych: nakłuciu jamy brzusznej, opłucnej, pobieraniu szpiku, punkcji lędźwiowej;
- C.U30.**pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych;
- C.U31.**wykonuje kąpiel noworodka i niemowlęcia oraz monitoruje jego rozwój;
- C.U32.**przygotowuje siebie i sprzęt do instrumentowania i zmiany opatrunku na ranie;
- C.U33.**prowadzi dokumentację opieki pielęgniarskiej w tym historię pielęgnowania, kartę obserwacji, kartę gorączkową, książkę raportów, kartę profilaktyki i leczenia odleżynami;

- C.U34.**odnotowuje wykonanie zleceń w karcie zleceń lekarskich;
- C.U35.**pomaga pacjentowi w adaptacji do warunków panujących w szpitalu i w innych przedsiębiorstwach podmiotu leczniczego;
- C.U36.**ocenia stan zdrowia jednostki i rodziny- potencjał zdrowotny człowieka- z wykorzystaniem swoistej metodyki (skale, siatki, pomiary przyrządowe);
- C.U37.**rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych jednostki i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
- C.U38.**uczy odbiorcę usług pielęgniarских samokontroli stanu zdrowia i motywuje do zachowań prozdrowotnych;
- C.U39.**inicjuje i wspiera jednostkę i rodzinę w utrzymaniu zdrowia przez tworzenie środowiskowej koalicji na rzecz zdrowia;
- C.U40.**realizuje programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dostosowane do rozpoznanych potrzeb życiowych;
- C.U41.**opracowuje i wdraża indywidualne programy promocji zdrowia jednostek i rodzin;
- C.U42.**realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w tym świadczenia gwarantowane i zapewnianie opieki nad pacjentem chorym;
- C.U43.**ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;
- C.U44.**przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarской w środowisku zamieszkania pacjenta;
- C.U45.**stosuje standardy i procedury pielęgniarские w podstawowej opiece medycznej;
- C.U46.**ocenia stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych, i badania podmiotowego;
- C.U47.**prowadzi poradnictwo w zakresie żywienia dorosłych oraz dzieci zdrowych.
- C.U48.**stosuje wybrane diety terapeutyczne w otyłości, niedożywieniu, cukrzycy,hyperlipidemii, nadciśnieniu tętniczym, chorobach serca i naczyń krwionośnych, trzustki i wątroby;
- C.U49.**przeprowadza badanie podmiotowe pacjenta, analizuje i interpretuje wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarской i jej dokumentowania;
- C.U50.**rozpoznaje i interpretuje podstawowe odrębności w badaniu noworodka, niemowlęcia, osoby dorosłej i w wieku geriatrycznym;
- C.U51.**wykorzystuje techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej w tym układu sercowo – naczyniowego, układu oddechowego, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych,

obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo – szkieletowego i układu nerwowego;

C.U52. dokumentuje wyniki badania fizykalnego i ich wykorzystywanie w zakresie oceny stanu zdrowia pacjenta;

C.U53. wykonuje badanie fizykalne umożliwiające wczesne wykrywanie chorób sutka i uczy pacjentów samobadania piersi;

C.U54. uczestniczy w realizacji projektu badawczego;

C.U55. krytycznie realizuje publikowane wyniki badań naukowych;

C.U56. wykorzystuje wyniki badań naukowych w zapewnianiu wysokiej jakości opieki nad pacjentem;

C.U57. uczestniczy w kształceniu zawodowym studentów;

C.U58. opracowuje i realizuje własny projekt badawczy w ramach badań o charakterze jakościowym;

C.U59. analizuje i opracowuje raporty z badań naukowych (np. artykuły naukowe)

C.U60. postępuje zgodnie z zasadami etyki badań naukowych i ochrony własności intelektualnej;

C.U61. wdraża standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym i zakażeniom w innych przedsiębiorstwach podmiotu leczącego;

C.U62. prowadzi ocenę i izoluje chorych potencjalnie zakażonych lub chorych zakażenie;

C.U63. bezpiecznie stosuje środki dezynfekcyjne i segreguje odpady medyczne;

C.U64. nawiązuje kontakt z osobą słabo słyszającą i niedosłyszającą;

C.U65. posługuje się znakami języka migowego w opiece nad pacjentem głuchoniemym w celu przygotowania do świadomego uczestnictwa w procedurach medyczno – opiekuńczych;

C.U66. posługuje się językiem migowym w zakresie terminologii sytuacyjnej: udzielanie pierwszej pomocy, przekazywanie informacji rodzinie;

C.U67. podejmuje działania promujące zdrowie psychiczne i rozpoznaje sieci wsparcia społecznego;

C.U68. podejmuje działania zapobiegające oraz diagnostyczne dotyczące występowania przemocy, agresji, lobbingu i wypalenia zawodowego.

D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-

ginekologiczne, psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne, anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia, rehabilitacja i pielęgnowanie niepełnosprawnych, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, geriatrycja i pielęgniarstwo geriatryczne, opieka paliatywna, podstawy ratownictwa medycznego)

W zakresie wiedzy absolwent:

- D.W1.**wymienia objawy zagrożenia życia u pacjentów w różnym wieku;
- D.W2.**charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożeń zdrowotnych pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;
- D.W3.**wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarską w schorzeniach: układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz krwi;
- D.W4.** zna zasady oceny stanu chorego w zależności od wieku;
- D.W5.** zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej;
- D.W6.** zna zasady planowania opieki nad chorym w zależności od wieku i stanu zdrowia;
- D.W7.** zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;
- D.W8.**charakteryzuje grupy leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
- D.W9.**charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;
- D.W10.**zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;
- D.W11.** różnicuje reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;
- D.W12.**zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od jego wieku i stanu zdrowia pacjenta;
- D.W13.**charakteryzuje proces starzenia się w aspekcie bio-psycho-społeczno-ekonomicznym;
- D.W14.**zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);

- D.W15.**różnicuje etiopatogenezę schorzeń wieku podeszłego: cukrzycy, chorób serca, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy, zespołów otępiennych, zespołu Parkinsona i depresji;
- D.W16.**charakteryzuje narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin;
- D.W17.**zna zasady aktywizacji chorego niepełnosprawnego i objętego opieką geriatryczną;
- D.W18.**wyjaśnia patofizjologię i objawy kliniczne chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, dróg moczowych, układu pokarmowego, chorób alergicznych oraz chorób krwi;
- D.W19.**omawia patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka;
- D.W20.**charakteryzuje podstawy opieki nad wcześniakiem i noworodkiem;
- D.W21.**wyjaśnia cel i zasady opieki przedkoncepcyjnej;
- D.W22.**charakteryzuje mechanizm i okresy porodu fizjologicznego;
- D.W23.**zna zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej i położu;
- D.W24.**identyfikuje etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;
- D.W25.**zna następstwa długotrwałego unieruchomienia;
- D.W26.**zna metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
- D.W27.**zna etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;
- D.W28.**zna zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
- D.W29.**zna możliwości stosowania psychoterapii u chorych z zaburzeniami układu nerwowego;
- D.W30.** zna zasady żywienia chorych, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych;
- D.W31.**charakteryzuje czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;
- D.W32.**zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz w chirurgii jednego dnia;
- D.W33.**zna kierunki obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
- D.W34.**wymienia objawy, charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania w określonych jednostkach chorobowych leczonych chirurgicznie;
- D.W35.**wyjaśnia działania zintegrowanego systemu opieki stomijnej i innych stowarzyszeń na rzecz zdrowia;

- D.W36.** wyjaśnia patofizjologię zaburzeń występujących w przebiegu chorób, urazów układu nerwowego i grożących powikłań;
- D.W37.** zna podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej (ergoterapia, psychoterapia, kinezyterapia, fizjoterapia);
- D.W38.** charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w jednostkach chorobowych;
- D.W39.** zna formy rehabilitacji zawodowej;
- D.W40.** zna standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;
- D.W41.** zna zasady przygotowania sali operacyjnej do zabiegu w znieczuleniu ogólnym i regionalnym;
- D.W42.** charakteryzuje kierunki obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu operacyjnego, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
- D.W43.** zna przebieg procesu znieczulenia oraz zasady i metody opieki nad pacjentem po znieczuleniu;
- D.W44.** charakteryzuje metody znieczulenia regionalnego i zadania pielęgniarki anestezjologicznej w trakcie i po znieczuleniu regionalnym;
- D.W45.** rozpoznaje stany zagrożenia życia i opisuje monitorowanie pacjentów metodami przyrządowymi i bezprzyrządowymi;
- D.W46.** objaśnia algorytm postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (BLS – basic life support) i zaawansowanego podtrzymywania życia (ALS – advanced life support);
- D.W47.** zna zasady profilaktyki zakażeń w oddziałach intensywnej terapii i na bloku operacyjnym;
- D.W48.** opisuje procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych i katastrofach oraz w sytuacjach szczególnych, takich jak skażenia chemiczne, radiacyjne i biologiczne;
- D.W49.** zna zasady pierwszej pomocy przedmedycznej;
- D.W50.** zna patofizjologię, objawy kliniczne i powikłania chorób nowotworowych;
- D.W51.** zna procedurę postępowania z ciałem zmarłego.

W zakresie umiejętności absolwent:

- D.U1.** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki;

- D.U2.** rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w różnym wieku i stanie zdrowia;
- D.U3.** prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
- D.U4.** motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego;
- D.U5.** prowadzi profilaktykę powikłań w przebieg chorób;
- D.U6.** organizuje izolacje chorych zakaźnie w miejscach publicznych i warunkach domowych;
- D.U7.** ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe, wykrywa zaburzenia w rozwoju;
- D.U8.** diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji;
- D.U9.** pobiera materiał do badań diagnostycznych;
- D.U10.** ocenia stan ogólny pacjenta w kierunku powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i powikłań pooperacyjnych;
- D.U11.** doraźnie podaje tlen, modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko i krótko działającej;
- D.U12.** przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym;
- D.U13.** dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską;
- D.U14.** doraźnie unieruchamia złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu;
- D.U15.** prowadzi edukację w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia;
- D.U16.** rozpoznaje stany nagłego zagrożenia zdrowia;
- D.U17.** wykonuje defibrylację automatyczną (AED) i bezprzyrządowe udrażnianie dróg oddechowych;
- D.U18.** instruuje pacjenta i jego opiekuna w zakresie użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych;
- D.U19.** prowadzi żywienie enteralne i parenteralne dorosłych i dzieci z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy obrotowo-perystaltycznej;
- D.U20.** rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
- D.U21.** pielęgnuje pacjenta z przetoką, rurką intubacyjną i tracheotomijną;
- D.U22.** prowadzi rozmowę terapeutyczną;

- D.U23.doraźnie tamuje krwawienia i krwotoki;
- D.U24.prowadzi rehabilitację przyłóżkową i usprawnianie ruchowe pacjenta oraz aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
- D.U25.prowadzi, dokumentuje i ocenia bilans płynów pacjenta;
- D.U26.przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego;
- D.U27.asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych;
- D.U28.prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarskich i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki;
- D.U29.ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe;
- D.U30.tworzy pacjentowi warunki do godnego umierania;
- D.U31 przewiduje skutki postępowania pacjenta z określonymi zaburzeniami psychicznymi;
- D.U32.dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych;
- D.U33.przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent:

- D.K1.szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece;
- D.K2.systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu;
- D.K3.przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece;
- D.K4.wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych;
- D.K5.przestrzega praw pacjenta;
- D.K6.rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe;
- D.K7.przestrzega tajemnicy zawodowej;
- D.K8.współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej;
- D.K9.jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta;
- D.K10.przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.

IV ORGANIZACJA STUDIÓW

Proces kształcenia może być zorganizowany w formie kursów (przedmiotów) odpowiadających poszczególnym dyscyplinom nauk medycznych (np. anatomii, fizjologii, patologii, chirurgii, czy radiologii), kursów zintegrowanych, łączących część pielęgniarstwa z kliniczną tej samej dyscypliny (np. pielęgniarstwo chirurgiczne i chirurgia) oraz wielodyscyplinarnych modułów poświęconych określonym tematom (np. opieka geriatryczna). Modułowa konstrukcja programu kształcenia stwarza możliwość bardziej równomiernego obciążenia studentów przez przypisanie modułom takiej samej, powtarzalnej wartości punktowej ECTS (np. 5, 6, 10).

Nauczanie przedmiotów (treści kierunkowych lub zawodowych) z zakresu podstaw opieki pielęgniarstwa i opieki specjalistycznej, przedmiotów dotyczących w swojej treści opieki pielęgniarstwa (opieki sprawowanej przez pielęgniarkę i obszarów funkcjonowania pielęgniarstwa i zawodu pielęgniarki) oraz zajęcia praktyczne prowadzą nauczyciele akademicki posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej oraz co najmniej roczną praktykę zawodową zgodną z nauczaniem przedmiotem lub prowadzonymi zajęciami.

Promotorem pracy licencjackiej (kazuistycznej) może być nauczyciel akademicki osiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki i co najmniej tytuł zawodowy magistra.

1. MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH ORAZ PUNKTÓW ECTS

Grupy szczegółowych efektów kształcenia	Godziny	Punkty ECTS
A. Nauki podstawowe	480	16
B. Nauki społeczne z językiem angielskim	360 + 120 = 480	16
C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa	600	24
D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej	860	34
Zajęcia praktyczne	1100	55
Praktyki zawodowe	1200	30
Egzamin dyplomowy	-	5
Razem	4720	180

Na studiach pierwszego stopnia jest realizowany język angielski na poziomie biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, który jest sprofilowany zawodowo, w wymiarze nie mniejszym niż 120 godzin. Należy mu przypisać nie mniej, niż 4 punkty ECTS.

Uczenia może realizować program kształcenia bez udziału nauczyciela akademickiego w zakresie:

- 1) nauk podstawowych i nauk społecznych – po 25% wymiaru godzin w każdym z tych zakresów (nie więcej, niż **240 godzin**);

- 2) teoretycznych i praktycznych podstaw opieki pielęgniarskiej i opieki specjalistycznej oraz podstaw klinicznych – po 35% wymiaru godzin w każdym z tych zakresów (nie więcej, niż **511 godzin**).

Za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego, składającego się z części teoretycznej i praktycznej, student otrzymuje **5 punktów ECTS**.

2. KSZTAŁCENIE PRAKTYCZNE

Kształtowanie umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych jest poprzedzone kształtowaniem tych umiejętności w warunkach symulowanych – w pracowniach umiejętności pielęgniarskich.

Kształcenie praktyczne może odbywać się w oparciu o bazę własną uczelni lub w przedsiębiorstwach podmiotu leczniczego.

Miejscem kształcenia praktycznego – zajęć praktycznych i praktyk zawodowych – powinny być oddziały: internistyczne, chirurgiczne, pediatryczne (niemowlęce, patologii noworodka), neurologiczne, psychiatryczne, medycyny ratunkowej, intensywnej terapii, opieki długoterminowej, położnicze i ginekologiczne w wieloprofilowych szpitalach o zasięgu regionalnym, w ośrodkach pielęgniarskiej opieki domowej, środowiskowej i szkolnej oraz hospicja.

Zajęcia praktyczne są realizowane pod kierunkiem i bezpośrednim nadzorem nauczyciela akademickiego.

Praktyki zawodowe SA realizowane pod kierunkiem osoby prowadzącej praktykę (pielęgniarki) pracownika danego przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego. Nadzór nad realizacją praktyk zawodowych sprawuje opiekun praktyk w uczelni.

3. ZAJĘCIA PRAKTYCZNE I PRAKTYKI ZAWODOWE

W trakcie kształcenia praktycznego - zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej i opieki specjalistycznej student studiów pierwszego stopnia nabywa umiejętności obejmujące:

- 1) samodzielne wykonywanie zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, z poszanowaniem i respektowaniem jego praw;
- 2) rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta;
- 3) promowanie zdrowia i edukacji zdrowotnej jednostki i grupy społecznej;
- 4) rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta;
- 5) planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem;
- 6) samodzielne udzielanie w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz wykonywanie medycznych czynności ratunkowych;
- 7) podejmowanie współpracy z członkami zespołu terapeutycznego w procesie zapobiegania, diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania;
- 8) samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo – pielęgnacyjnych;
- 9) organizowanie środowiska opieki szpitalnej i domowej;

- 10) organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy;
- 11) przygotowanie pacjenta do samo opieki oraz opiekuna do sprawowania opieki nad pacjentem.

Zakres kształcenia praktycznego	Zajęcia praktyczne	Punkty ECTS	Praktyki zawodowe	Punkty ECTS
1. Podstawy pielęgniarstwa	80 godzin / 2 tygodnie	4	120 godzin / 3 tygodnie	3
2. Promocja zdrowia	20 godzin / ½ tygodnia	1	-	-
3. Podstawowa opieka zdrowotna	120 godzin 3 tygodnie	6	200 godzin / 5 tygodni	5
4. Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo – ginekologiczne	80 godzin / 2 tygodnie	4	40 godzin / 1 tydzień	1
5. Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	160 godzin / 4 tygodnie	8	160 godzin / 4 tygodnie	4
6. Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	120 godzin / 3 tygodnie	6	160 godzin / 4 tygodnie	4
7. Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	120 godzin / 3 tygodnie	6	160 godzin / 4 tygodnie	4
8. Rehabilitacja i pielęgnowanie niepełnosprawnych	80 godzin / 2 tygodnie	4	80 godzin / 2 tygodnie	2
9. Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	80 godzin / 2 tygodnie	4	80 godzin / 2 tygodnie	2
10. Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	80 godzin / 2 tygodnie	4	80 godzin / 2 tygodnie	2
11. Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	80 godzin / 2 tygodnie	4	40 godzin / 1 tydzień	1
12. Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	40 godzin / 1 tydzień	2	40 godzin / 1 tydzień	1
13. Opieka paliatywna	40 godzin / 1 tydzień	2	40 godzin / 1 tydzień	1
RAZEM	1100 godzin / 27,5 tygodnia	55	1200 godzin / 30 tygodni	30

W ramach kształcenia praktycznego są realizowane efekty kształcenia zawarte w grupach C i D szczegółowych efektów kształcenia.

Zasady i form odbywania praktyk ustala jednostka uczelni prowadząca kształcenie.

4. INNE WYMAGANIA

Wychowanie fizyczne jest przedmiotem nieobowiązkowym. Uczelnie medyczne zapewniają studentom bezpłatny dostęp do obiektów sportowych, umożliwiając uprawianie sportu, uczestniczenie w zajęciach rekreacyjnych oraz kształtowanie prozdrowotnych postaw, w wymiarze co najmniej 30 godzin rocznie.

V. SPOSOBY OCENY EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sprawdzenie osiągnięcia założonych efektów kształcenia wymaga zastosowania zróżnicowanych form oceniania studentów adekwatnych do obszarów, których dotyczą te efekty.

Efekty kształcenia w zakresie wiedzy można sprawdzać za pomocą egzaminów pisemnych lub ustnych.

Jako formy egzaminów pisemnych można stosować eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy: wielokrotnego wyboru, (MCQ – *Multiple Choice Questions*), wielokrotnej odpowiedzi (MRQ – *MultipleResponseQuestions*), wyboru TAK/NIE i dopasowania odpowiedzi.

Egzaminy ustne powinny być standaryzowane oraz ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym, niż sama znajomość faktów (poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy, rozwiązywania problemów).

Sprawdzenie osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie umiejętności praktycznych, zarówno tych, które dotyczą komunikowania się, jak i proceduralnych (manualnych), wymaga bezpośredniej obserwacji studenta demonstrującego umiejętność w czasie tradycyjnego egzaminu lub egzaminu standaryzowanego (*Questions OSCE – ObjectiveStructuredClinicalExamination*) i jego modyfikacji (*Mini – Cex*).

Egzamin OSCE jest w szczególności wskazany jako forma sprawdzania całości umiejętności praktycznych lub klinicznych nabytych w trakcie kształcenia praktycznego w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej i opieki specjalistycznej.

Studia pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo kończą się egzaminem dyplomowym, składającym się z części teoretycznej i praktycznej.

Egzamin dyplomowy, po złożeniu pracy dyplomowej, powinien obejmować sprawdzenie wiedzy i umiejętności praktycznych zdobytych w całym okresie studiów.